

تاریخچه تأسیس نهاد کتابخانه های عمومی کشور

اولین قانون مستقل کتابخانه های عمومی در سال 1344 با تأکید بر اداره کتابخانه های عمومی با محوریت هیأت امنای و انجمن های شهرستانی و تخصیص 1/5 درصد در آمد شهرداریها از تصویب مجلس وقت گذشت. این قانون علیرغم اینکه کتابخانه های عمومی را دولتی نمی دید تصریحی نیز نسبت به غیر دولتی بودن آنها نداشت و حدود و اختیارات هیأت امنای را نیز مشخص نمی ساخت، اما در مجموع به لحاظ توجه به مدیریت هیأت امنایی و تشکیلات کتابخانه ها و همچنین تخصیص 1/5 درصد از درآمد شهرداریها به اداره کتابخانه ها دارای نکات مثبتی نیز بود. متأسفانه به واسطه قانون بودجه سال 1352 و برداشته شدن تکلیف یاد شده از دوش شهرداریها، دست متولیان امور کتابخانه ها برای ایجاد حرکت های بنیادین بسته شد. از این رو با واگذاری مسئولیت تأمین هزینه ها به دولت و نیز با توجه به شرایط حاکم و تحولات حادث شده در جامعه و جنگ تحمیلی، حرکت چشمگیری در عرصه کتابخانه های عمومی رخ نداد و این مجموعه در پایان دهه اول انقلاب اسلامی به عنوان اداره کل کتابخانه های عمومی ادامه فعالیت داد.

با ورود به دهه دوم پس از پیروزی انقلاب اسلامی و به صورت مشخص از سال 1368، هیأت امنای مجدداً فعالیت خود را آغاز کرد. در این برهه رشد کمی و ساخت و ساز کتابخانه ها را شاهد هستیم به گونه ای که تعداد کتابخانه های عمومی از 511 باب در این سال به 1584 باب در سال 1383 و در نهایت به 1763 باب تا پایان سال 88 رسید. به هر حال تنگناهای مربوط به منابع مالی محدود، فقدان مجوز جذب نیروی انسانی، وجود کتابخانه های غیر مصوب به دلیل منع گسترش تشکیلات و مدیریت غیر منسجم بر این مجموعه ها، لزوم ارائه لایحه جدید را از سوی دولت به مجلس مسلم ساخت و به لطف خداوند و تصمیم مجلس محترم شورای اسلامی قانون "تأسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی" در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ 82/12/17 مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 82/12/25 به تأیید شورای نگهبان رسید و کتابخانه های عمومی به "نهاد غیر دولتی" تبدیل شد.

اهداف نهاد کتابخانه های عمومی کشور

- * گسترش فرهنگ کتابخوانی در ایران اسلامی.
- * ایجاد زمینه مساعد برای چرخه دانش در جامعه.
- * ایجاد امکانات لازم در جهت استفاده مطلوب از فناوری اطلاعات.
- * بکارگیری فزاینده فناوری ها و روش های اطلاع رسانی نوین در کتابخانه های عمومی.
- * فراهم آوردن پایگاهی مورد اعتماد با بهره گیری از کتابداران متعهد و نیروی متخصص.
- * فراهم آوردن محیط مساعد به منظور دسترسی آسان اقشار جامعه به منابع مستند و مکتوب.
- * تقویت روحیه پژوهش در افراد جامعه و کمک به کشف و پرورش خلاقیت ها و استعدادها.
- * کمک به بالا بردن سطح آگاهی های عمومی در زمینه های علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی.
- * فراهم آوردن فرصت لازم برای رشد و بالندگی شخصی و در نهایت توانمندسازی علمی آحاد جامعه.
- * گسترش روابط و همکاری های علمی، پژوهشی و فرهنگی بین کتابخانه های عمومی داخل و خارج از کشور.
- * فراهم آوردن زمینه های رغبت و شوق عمومی به منظور مشارکت مردمی در تاسیس کتابخانه های عمومی در کشور.
- * کمک به توسعه عدالت اجتماعی از طریق اشاعه دانش بدون توجه به تفاوت های سنی، جنسیتی، اعتقادی، فرهنگی و نژادی.